

Hefti til næmingin

Rithøvundur: Elin á Rógvi

Bókadeild Føroya Lærarafelags 2024

Nám: Gunvá Magnussen, Lis G. í Jákupsstovu og Marjun Ziskason

Áðrenn tú lesur

Hygg at bókini

- Hygg at permuni, hvør hevur skrivað bókina?

- Hvør hevur myndprýtt bókina?

- Hvat fert tú at hugsa um, tá ið tú sært permuna?

- Les tekstin á baksíðuni og hygg at myndini. Hvat væntar tú, at bókin er um?

Meðan tú lesur

1. partur – Skuggin

Spælið

Hvat merkir Fornt?

- Leita á sprotin.fo, minst til at skriva orðið í kallkyni.
- Nær leggur tú til merkis, at byrjanin í partinum er eitt spæl? Greið frá.

Órógvaður

Mamma Eira støðgar spælinum beint, tá ið tað er ógvuliga spennandi.

Tosið saman tvey og tvey um støðuna.

- Hvat halda tit um tað, sum mamman ger?
- Hvussu kundi støðan verið loyst øðrvísi?
- Hvat høvdu tit sagt ella gjørt, um tit upplivdu tað sama sum Eiri?

Hvar?

Hvar eru vit stødd í spælinum?

- Í hvørjum landi? _____
- Á hvørjari oyggj? _____
- Í hvørjari bygd? _____

2. partur – Pakkafest

Familjan

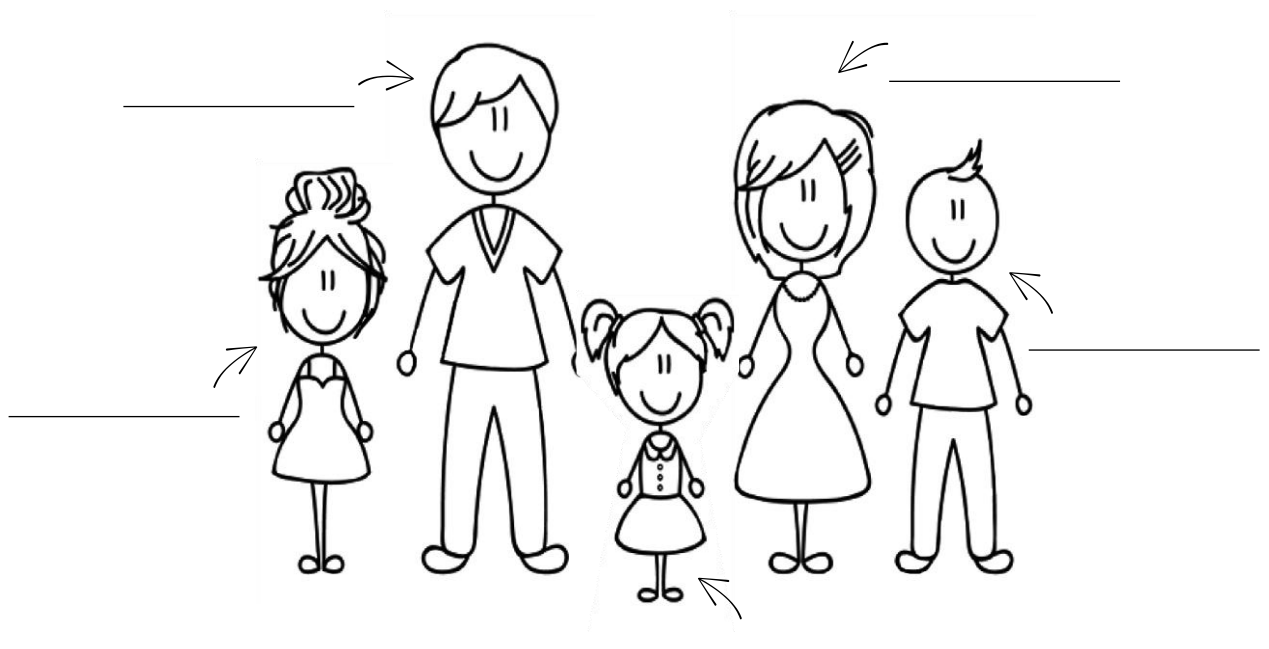
Tit skulu arbeiða við hesum brotinum úr partinum.

- Dora kanst tú ikki siga mær frá, um tú ikki kemur at eta?
-Tú ert ikki mamma mín, físir Dora.
Mamman heldur uppat at røra í eplamosinum.
- Nei, tað eri eg ikki, men tað er gott at vita, um mann skal gera mat til trý ella fimm.
... - Handan pakkafestin er ikki at gera mat! Pakkaeplamos, frystar pakkafrikadellir ...
-Ein pakka av mjólk! Sigur Lín glað.
- Akkurát, flennir Dora. Ella næstan, annar munnvikin vikast eitt vet.
- Eg vil hava, tú sigur mær frá.

Í brotinum lesa vit um familjuna. Vit fáa at vita, at mamman ikki er mamma Doru.

- Hvat meinar Dora við, tá ið hon sigur: “Handan pakkafestin er ikki at gera mat!”?

- Skriva nøvnin á reglurnar

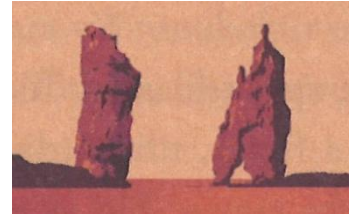

3. partur – Kann eg sleppa við?

Spøl

Vit fáa at vita, at tað eru tveir mátar at spæla spælið: varnast og jagstra.

- Kenna tit til spøl, sum hava hesar móguleikar ella okkurt, sum minnir um? Um tit kenna onkur, skrivið hvussu tey eita.

Søgn

Vit hoyra um, at ein nýggj dagføring verður, og at hon fer at vera um risar og kellingar. Tá ið Eiri og Boas snakka saman, tá nevnið Eiri okkurt um eina søgn um Risan og Kellingina norðuri á Eiði.

- Farið á snar.fo og lesið søgnina.

Eiri, Boas og Sólja

- Greið frá, hvussu Eiri er.

- Greið frá, hvussu Boas er.

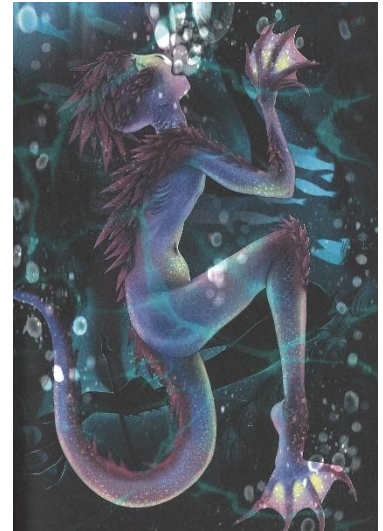
- Greið frá, hvussu Sólja er.

4. partur – Varnast

Hvat veitst tú?

Í 4. parti fáa vit meira at vita um spælið Fornt.

- Skriva, hvat tú nú veitst um spælið.

Orðaveiða

- Finnið hvør sær seks orð úr partinum, og skrivið hvat tey merkja.

Orð	Orðini merkja

5. partur – Barnagenta

Tjena pengar

Eiri og Sólja snakka um at gera krav uppá myndina av veruni, sum tey hava funnið. Tey avtala eisini at deila pengarnar.

- Kenna tit hetta aftur úr spølum? Tosið saman í smærri bólum.

Skermnýtsla

Eiri lovar mammuni at ansa eftir Lín í 45 min., men tá ið hann fer at spæla Fornt, gloymir hann alt um Lín.

- Hvat hendir við Eira, tá ið hann spælir Fornt? _____

Avmarka foreldrini hjá tykkum eisini, hvussu nógv tit sleppa at brúka skerm? Tosið saman í flokkunum um spurningarnar niðanfyri.

- Um ja, hvussu leingi sleppa tit at brúka skerm hvønn dag?
- Um nei, hvussu leingi brúka tit skerm hvønn dag?
- Hvat brúka tit skermin mest til?

6. partur – Hvar ert tú?

Shapeshifter

Tit skulu arbeiða við hesum brotinum úr partinum.

Hann er so kendur, øll vilja vera sum hann ... Hann er so vakur, sum er hann komin beint úr einum filmi, tosar enskt, sum er hann úr USA, og so er hann ógvuliga ríkur, og hann er blivin ríkur av at spæla Fornt. Tað er arbeiðið hjá honum ... Hugsar tær ... Einkin kontór við vánaligum kaffi og hálvsovandi starvsfeløgum, nei, Shapeshifter kann, tað hann vil ... Hevur fleiri fólk í starvi ... eitt nú ein persónligan venjara og ein kokk ... Hann má venja, so gott sum hann sær út og so aftaná ein túr í privatu venjingarstöðini sita og spæla Fornt og senda beinleiðis á Tútube. Áhhh, hvat summi eru heldig ... og so er hann føroyingur ... Tað ger dreymin so nógv meira veruligan ... at tað ber til hjá honum, ger, at øll kenna á sær, at kanska tey eisini kunnu liva av at spæla Fornt. Eiri droymir eisini um tað ... men nú situr sjálvur Shapeshifter og tosar um hann á Tútube. Hetta má vera ein dreymur ...

Shapeshifter livir dreymin hjá Eira.

- Kundi tú hugsað tær at verið Shapeshifter? Um ja, greið frá hví. Um nei, greið frá hví. _____

- Veitst tú um nakran, sum livir sum Shapeshifter? Nevn tey. _____

- Hvat hevur nýggja veran at týða fyri Eira? Tosið saman tvey og tvey.

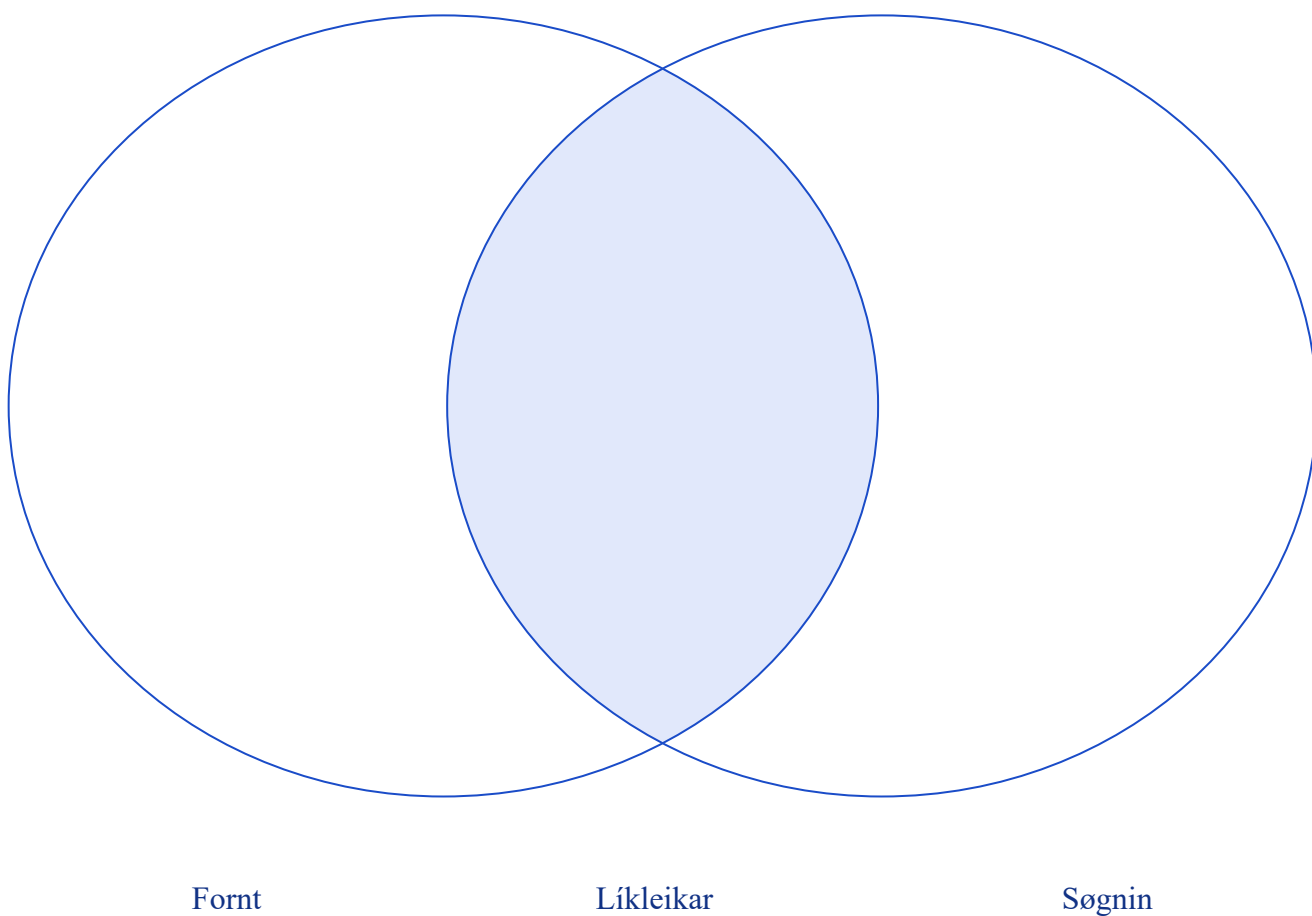
Søgnin um marmennilin

Vit fáa at vita, at veran er ein marmennil.

Farið á snar.fo og finnið søgnina um marmennilin. Lesið søgnina og svarið spurningunum niðanfyri.

- Hvat er søgnin um? _____

- Hvar í landinum eru vit stódd í søgnini? _____
- Samanberið søgnina og tað, sum Eiri og Sólja uppliva, tá ið tey finna veruna í Fornt.

7. partur – Gullkistan

Kendur

Telefonin ringir, Eiri fær boð frá nógvum fólki, øll vilja hava fatur á honum.

- Hvussu hevur Eiri tað nú, tá ið øll vilja hava samband við hann? _____

Teknirøð

- Ger eina teknirøð til hendingina í spælinum í Lítlu Dímun.

8. partur – Hjálpir at hava góð vápn

Eiri

Í hesum partinum hoyra vit eitt sindur um, hvussu Eiri er. Tosið saman tvey og tvey.

- Hvussu er Eiri, eftir at hann er blivin “kendur”.
- Hvat sigur Eiri um seg sjálvan?

Vinmenn

Eiri og Boas snakka saman.

- Hvat sigur Eiri um Boas og aðrar dreingir í flokkinum? _____

- Hvussu hevur Eiri tað, tá ið hann er liðugur at snakka við Boas? _____

9. partur - 3 ... 2 ... 1 ... Nú

Orðaveiða

- Arbeið saman við einum makkara og prátið um orðini í talvuni. Skrivið, hvat tey merkja.

Orð	Orðini merkja
Deyðagras	
Umvarp	
Mosagrógvin	
Bøkkur	
Eldvarpari	

Risin og Kellingin

Dagføringin av Fornt, Risar og Kellingar, er klár at spæla. Spælt verður á Eiði.

Hygg í eitt atlas.

- Hvussu høgur er Kollurin? _____
- Hvussu høgur er Risin? _____
- Hvussu høg er Kellingin? _____
- Hvussu eitur økið har umvarpið er? _____
- Eitt stórt vatn er beint við Eiði, hvussu eitur tað? _____
- Tvey tey hægstu fjøllini í Føroyum eru beint við Eiði. Hvussu eita tey, og hvussu høg eru tey?

Samheiti

- Finn samheiti til orðini í talvuni.

Orð	Samheiti
Fimur	
Fjarstøða	
Kimiligur	
Skimast	
Toyggj	
Tøgn	
Trossi	

10. partur – Alt oyðilagt

Gívrin á Sandi

Í 10. parti hoyra vit um gívrina á Sandi.

- Lesið sögnina á snar.fo
- Finn 8 villur í niðaru tekningini.

11. partur - Eiði

Familjan á Eiði

- Hvat fáa vit at vita um ommu og abba Eira? _____

- Hvussu er staðið har, sum omma Eira býr? _____

- Hvat slag av hundi heldur tú, at Niko er? _____
- Greið frá, hvussu Niko uppførir seg? _____

12. partur - Túr við hundinum

Omman og Niko

- Hvat fáa vit at vita um ommuna? _____

- Hvat fáa vit at vita um Niko? _____

13. partur – Hvar hefur tú verið?

Sólja

Í 3. parti gjördu tit lýsing av Sólju.

- Skriva, hvat meira vit nú vita um hana. _____

14. partur – Renn

Persónar

- Greið frá, hvat vit nú vita um Shapeshifter. _____

- Hvat hendir við mammuni, hvat vita vit um hana? _____

- Hvat hendir við Eira í hesum partinum? _____

15. partur – At síggja eld

Haikuyrking

- Lesið s. 144-145. Gerið eina haikuyrking um tað, sum hendir við Eira.
Ein haikuyrking skal vera trýggjar reglur við 5, 7 og so aftur 5 stavilsum.

Sólja og nykar

- Takið samanum tað, sum Sólja sigur um nykar. _____

16. partur – Meira modernaður

Hvat vita vit nú?

- Hvat vita vit um abban? _____

- Hvussu lýsir Nikodemus nykar? _____

- Hvønn týdning hevur violinin hjá abbanum? _____

- Hvat ætlar Shapeshifter? _____

- Hvussu ætla abbin, Eiri og Sólja at steðga Shapeshifter? _____

17. partur – Tjörnin

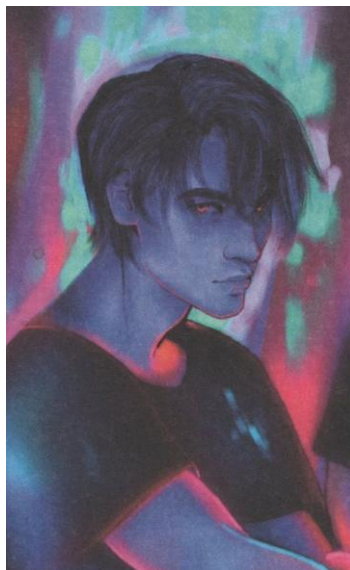
Shapeshifter

- Lýs Shapeshifter sum Eiri sær hann. _____

18. partur – Leikur kallar

Endin

- Hvussu eydnast ætlanini, hjá Eira, Sólju og Nikodemusi? Greið frá. _____

Tá ið tú hevur lisið bókina

Endursøgn ella teknirøð

- Skriva endursøgn um alla bókina ella ger eina teknirøð, sum fortelur søguna.
- Leggið fram fyri flokkinum.

Samtíðarsøga

Fornt er ein samtíðarsøga.

- Hvat er ein samtíðarsøga?
- Hvørji tekin eru um, at hetta er ein samtíðarsøga?
- Skrivið 3 dømi hvør.
- Samanberið tykkara dømi í flokkinum.

Fornt

Bókin eitur Fornt. Tosið saman tvey og tvey.

- Hví man hon eita so?
- Vísið á dømi í bókini, sum eru forn.

Bókaummæli

11-orðs bókaummæli

1. regla: Heitið á bókini (eitt orð)
2. regla: Høvudspersónur (tvey orð)
3. regla: Tema í bókini (trý orð)
4. regla: Hvat er bókin um (fýra orð)
5. regla: Lesiuppliving (eitt orð)